

Список посилань:

1. Закон України «Про волонтерську діяльність». Верховна Рада України. Архів оригіналу за 01.06.2016. Процитовано 21.06.2016. (Прийнятий 19.04.2011, набув чинності 15.05.2011)

Шморлівська Анастасія Степанівна,

shmorlivskyj.white@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Колотило М.О., к.філос.н., доцент кафедри філософії

ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

СОЦІАЛЬНА РОБОТА У КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОГО СВІТУ: АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ

Соціальна робота з клієнтами потребує періодичного осучаснення методів, форм і підходів, оскільки даний вид діяльності повинен бути тотожним розвитку суспільства, фігурально висловлюючись «йди пліч-о-пліч з ним». Суспільство не стоїть на місці, розвивається, несучи з собою як хороші аспекти, так і шкідливі. Мова йде про те, що в умовах динамічного цивілізаційного розвитку, насамперед в його технологічному аспекті, постають нові проблеми для соціальних працівників, які потребують застосування інноваційного підходу до свого вирішення.

Наприкінці ХХ століття дослідники Канзаського університету (США) висунули нову теорію соціальної роботи, альтернативу тогочасному медичному підходу, що фокусувався на проблемах, труднощах та дефектах особистості. Новий підхід навпаки увагу зосереджував на сильних сторонах клієнтів, на їхніх здібностях, задатках та талантах, за допомогою яких вони досягатимуть своїх цілей. До речі, йдеться не лише про внутрішньо-особистісні якості клієнта, але й про його оточення, котре може бути також сильною стороною.[5]

Не менш важливим у соціальній роботі та, водночас, таким, що знаходиться на етапі свого інтенсивного розвитку, є коучинговий підхід. Його мета полягає у досягненні вже наявних

у клієнта цілей, розкриттю прихованого особистісного потенціалу. Даний метод є цінним і значущим, тому що соціальна робота – це не лише взаємодія із вразливими категоріями населення, але й з особами, що мають нерозкриті здібності, тобто прихований талант. Головним аспектом діяльності коучингового підходу є те, що коуч (тренер/соціальний працівник) не вирішує проблеми клієнта, а допомагає йому у пошуках свого власного рішення. Це, в свою чергу, допомагає особистості визначитися з власним шляхом регулюванням проблем, побудувати індивідуальну траєкторію подолання труднощів.[3]

Окремо слід виділити мультидисциплінарний, міждисциплінарний та трансдисциплінарний підходи, що традиційно використовуються під час командної роботи. Змістовно метод полягає у залученні багатьох експертів та спеціалістів для вирішення конкретної проблеми. Разом з тим, серед трьох зазначених методів найінноваційнішим є саме третій. [2]

Трансдисциплінарний підхід командної роботи зосереджується на створенні так званого «універсального» соціального працівника шляхом засвоєння ним нових навичок та обміну професійною інформацією експертів між собою. Цей метод є достатньо корисним для будь-якого клієнта, тому що йому не доведеться зустрічатися з багатьма спеціалістами, а лише з однією людиною, яку команда експертів делегує на роботу саме з цим клієнтом. [2]

З переліку низки сучасних методів практичної соціальної роботи на окрему увагу заслуговує арт-терапія, основною перевагою якого є те, що він сприяє розвитку творчих якостей особистості та формуванню здорової психіки. Підхід арт-терапії допомагає соціальному працівнику знайти спільну мову з усіма категоріями клієнтів. Основними функціями даного методу є: психокорекційна, прогностична, діагностична, комунікативна і т.п. Прикладом арт-терапії як вираження своїх емоцій та почуттів є хлопчик-аутист Маркус Мартинович. Підліток спілкується за допомогою малюнків, і його картини були на виставках у Лондоні, Москві та Німеччині. [4,1]

Презентація в рамках даного дослідження частини актуальних підходів дозволяє стверджувати той факт, що сучасна соціальна робота попри властиву їй як будь-якій соціальній

системі внутрішню інерційність, все ж засвідчує наявність динаміки змін. Розгляд інших інноваційних методів стане предметом наших наступних наукових розвідок.

Список посилань

1. Гайсіна І. Forbes. 2020. URL: <https://www.forbes.ru/karera-i-svoy-biznes/400709-i-est-iskusstvo-kak-13-letniy-hudozhnik-iz-rossii-stal-zvezdoy-art-rynka>
2. Дуванська К.О. Моделі командної роботи з випадком як інноваційний підхід у соціальній роботі з вразливими верствами населення. Наукове забезпечення технологічного прогресу XXI сторіччя. 2020. 52с. т.4
3. Лоза Т.В. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Розвиток особистості клієнта соціальної роботи в контексті коучингового підходу. 2018. 109с.
4. Олійник І.В. Арт-терапія одна з інноваційних психолого-педагогічних технологій. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Педагогічні науки: реалії та перспективи 2018. 208с.
5. Семигіна Т.В. Розвиток у сучасній соціальній роботі підходів, орієнтованих на сильні сторони клієнтів. URL: https://www.researchgate.net/publication/338084241_ROZVITOK_U_SUCASNIJ_SOCIALNIJ_ROBOTI_PIDHODIV_ORIENTOVIH_NA_SILNI_STORONI_KLIJENTIV

Щириця Тетяна Володимирівна

tvshch@ukr.net

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

МОВНА ПРАГМАТИКА В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

У комунікативних структурах соціальної роботи особливе місце посідає мова в двох своїх значеннях, а саме: мова як тезаурус (увесь словниковий запас мови як семантичної системи) і мова як мовна прагматика (йдеться про те, як цей тезаурус використовують носії конкретної мови). Ці два рівня діалектично взаємопов'язані і не існують один без одного, вони водночас доповнюються та збагачуються. Такі соціокультурні тенденції мають як загально-універсальний, так і конкретно-історичний